

Eclass4U

The best Choice for you

ΔΗΔ11 - Βασικές Αρχές Δημοσίου Δικαίου

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Για την
Πρώτη [1^η] ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ (ΕΔ)

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2023

Θέσπιση κανόνων δικαίου και η Αρχή της Διάκρισης των Λειτουργιών

Πρέπει να ξεκινήσετε από την αρχή της διάκρισης των λειτουργιών (άρθρο 26 Σ), που προβλέπει την άσκηση της νομοθετικής λειτουργίας από το σύνθετο όργανο που αποτελείται από το Κοινοβούλιο και την Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Στη συνέχεια, θα πρέπει να δείτε σε ποιες περιπτώσεις το Σύνταγμα επιτρέπει (βάσει είτε άμεσης εκ του Συντάγματος είτε νομοθετικής εξουσιοδότησης) σε όργανα που ασκούν την εκτελεστική εξουσία (Πρόεδρο, υπουργούς, άλλα όργανα της διοίκησης) να θεσπίζουν κανόνες δικαίου (δηλ. γενικές και αφηρημένες ρυθμίσεις). Τέλος, πρέπει να εκθέσετε τις σκέψεις σας για ποιο λόγο συμβαίνει αυτό και πώς εναρμονίζεται με την αρχή της διάκρισης των λειτουργιών, από την οποία εκκινήσατε.

Εισαγωγή

Κατά τη διαμόρφωσή της την περίοδο του Μεσαίωνα, η αρχή της διάκρισης των εξουσιών είχε ως σκοπό να κάνει αντιληπτή τη σημασία της μη συγκέντρωσης όλων των εξουσιών σε ένα όργανο, όπως συνέβαινε έως τότε, με την εξουσία να μοιράζεται δυσανάλογα ανάμεσα σε αριστοκράτες και αστούς, διότι την απόλυτη εξουσία την είχε ο εκάστοτε μονάρχης. Με την πάροδο του χρόνου η εν λόγω αρχή κυριάρχησε και μαζί της αναπτύχθηκαν νέοι δημοκρατικοί θεσμοί και κοινοβουλευτικού χαρακτήρα διαδικασίες. Σήμερα στα σύγχρονα δημοκρατικά κράτη, την απόλυτη εξουσία την έχει ο λαός, αφού η δική του βούληση κυριαρχεί σε όλες αποφάσεις της δημόσιας σφαίρας. Παράλληλα, για την ανάληψη των απαιτούμενων για την εύρυθμη λειτουργία του κράτους λειτουργιών, διαιρείται η κρατική δράση σε νομοθετική, εκτελεστική και δικαστική, για να συμπεριλάβει το σύνολο των τριών εξουσιών, που διαμορφώνουν ένα σύγχρονο κράτος δικαίου (Ακριβοπούλου – Ανθόπουλος, 2015, σελ. 58) .

Πιο ειδικά, με βάση το Άρθρο 26 του Συντάγματος:

1. Η νομοθετική λειτουργία ασκείται από τη Βουλή και τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας.
2. Η εκτελεστική λειτουργία ασκείται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και την Κυβέρνηση.
3. Η δικαστική λειτουργία ασκείται από τα δικαστήρια· οι αποφάσεις τους εκτελούνται στο όνομα του Ελληνικού Λαού.

Ωστόσο, η αρχή της διάκρισης των λειτουργιών δεν μπορεί να είναι απόλυτη, αφού επιτρέπεται και λαμβάνει χώρα σε συγκεκριμένες περιπτώσεις που τα όργανα του κράτους ασκούν συνδυαστικά και άλλες αρμοδιότητες από αυτές που τους αποδίδονται. Για παράδειγμα η Βουλή εκτός από τις νομοθετικές αρμοδιότητες διαθέτει και δικαστικές, δηλαδή έχει το δικαίωμα να παρέχει αμνηστία σε πολιτικά εγκλήματα και επίσης είναι στην αρμοδιότητά της η ποινική ευθύνη των μελών της Κυβέρνησης. (Ακριβοπούλου – Ανθόπουλος, 2015, σελ. 58).

Τα όργανα της νομοθετικής εξουσίας, Βουλή και Πρόεδρος της Δημοκρατίας (ΠτΔ), ψηφίζουν τους νόμους (νομοθετική αρμοδιότητα), τα όργανα της εκτελεστικής εξουσίας, ΠτΔ και Κυβέρνηση, εκτελούν τους νόμους. Στην έννοια της Κυβέρνησης υπάγεται όχι μόνο το Υπουργικό Συμβούλιο, αλλά και η Διοίκηση (εκτελεστική αρμοδιότητα), τα όργανα της δικαστικής εξουσίας, οι αρμόδιες δικαστικές αρχές, αποφαινόμενοι επί των διαφορών, που προκύπτουν κατά την εφαρμογή των νόμων (δικαστική αρμοδιότητα) (Παπαδοπούλου, 2015, σελ. 99).

Η διάκριση των λειτουργιών εξυπηρετεί δυο σκοπούς: την αποφυγή συγκέντρωσης υπερβολικής εξουσίας σε έναν πολιτειακό πόλο, που θα μπορούσε να οδηγήσει στην κατάχρησή της και τη δυνατότητα αμοιβαίου ελέγχου και αλληλο-εξισορρόπησης μεταξύ των τριών πόλων εξουσίας (Ακριβοπούλου – Ανθόπουλος, 2015, σελ. 58).

Επιπλέον, στο Άρθρο 43“2 προβλέπεται ότι η Εξουσιοδότηση για έκδοση κανονιστικών πράξεων από άλλα όργανα της διοίκησης επιτρέπεται προκειμένου να ρυθμιστούν ειδικότερα θέματα ή θέματα με τοπικό ενδιαφέρον ή με χαρακτήρα τεχνικό ή λεπτομερειακό”. **Απαραίτητη προϋπόθεση για την έκδοση κανονιστικής πράξης αποτελεί η έκδοση εξουσιοδοτικού νόμου**, ο οποίος στην περίπτωση αυτή είναι ειδικότερος. Αυτό σημαίνει ότι ο νόμος αυτός παρέχει νομοθετική αρμοδιότητα για τη ρύθμιση από τη διοίκηση ειδικότερων θεμάτων με χαρακτήρα τεχνικό ή λεπτομερειακό ή με τοπικό μόνο ενδιαφέρον. Ως “ειδικότερο” θέμα εννοείται εκείνο που αποτελεί, σε σχέση με τη ρύθμιση του στον εξουσιοδοτικού νόμο, μερικότερη περίπτωση (Παπαδοπούλου, 2015, σελ. 69).

Παπαδοπούλου, 2015, σελ. 68-69

Κανονιστικές ονομάζονται οι πράξεις της διοίκησης, που αποτελούν **ουσιαστικούς νόμους**, εισάγουν δηλαδή κανόνες δικαίου, που περιέχουν ρυθμίσεις γενικές και αφηρημένες. Κανονιστικές πράξεις δύνανται υπό τις προϋποθέσεις, που ορίζει το Σ, να εκδίδουν ο ΠτΔ, τα μέλη της Κυβέρνησης, οι Υπουργοί, αλλά και κατώτερα όργανα της Διοίκησης (Παπαδοπούλου, 2015, σελ. 69). .

Ως ουσιαστικοί νόμοι, οι πράξεις αυτές πρέπει να δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης.

Οι κανονιστικές διοικητικές πράξεις διακρίνονται

- στις κανονιστικές πράξεις, που εκδίδονται με τη συμμετοχή του ΠτΔ και
- στις λοιπές κανονιστικές πράξεις, που εκδίδονται από άλλα όργανα της εκτελεστικής εξουσίας, χωρίς τη συμμετοχή του ΠτΔ. Περαιτέρω,

οι κανονιστικές πράξεις, που εκδίδονται με τη συμμετοχή του ΠτΔ

διακρίνονται σε Αυτοτελή εκτελεστικά Διατάγματα, -Κανονιστικά Προεδρικά Διατάγματα ειδικής νομοθετικής εξουσιοδότησης Κανονιστικά Προεδρικά Διατάγματα γενικής νομοθετικής εξουσιοδότησης, Κανονιστικά Προεδρικά Διατάγματα άρθρου 54Συντ και οι Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου (ΠΝΠ) (Ακριβοπούλου-Ανθόπουλος, 2015, σελ. 39-40).

Καταλήγοντας, στα πλαίσια της αρχής της διασταύρωσης των κρατικών λειτουργιών, γίνεται δεκτό ότι επιτρέπεται στη διοικητική λειτουργία να ασκεί νομοθετική εξουσία . Η θέσπιση πρωτευόντων κανόνων δικαίου από όργανα της εκτελεστικής εξουσίας, υπαγορεύεται από την ανάγκη ταχείας και αποτελεσματικής επίλυσης ειδικών προβλήματα της σύγχρονης εποχής.

ΠΗΓΕΣ

- Ακριβοπούλου, Χ.Μ. και Ανθόπουλος, Χ. (2015), *Εισαγωγή στο Δίκαιο και στους Συνταγματικούς Θεσμούς*, Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο.
- Παπαδοπούλου, Λ. (2015). *Συνταγματικό Δίκαιο*, Πανεπιστημιακές παραδόσεις. Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο.
- Σύνταγμα άρθρα 26, 43